

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. An quælibet Domus Religiosa subjecta sit Episcopo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

rum & puellarum educatione; item Confraternitates, & alia pia loca (nimirum ad pietatis exercitia) instituta Episcopi Authoritate; late autem etiam venire Templi, Ecclesias, & alias Aedes sacras, ad DEI cultum dedicatas, seu consecratas. Unde in quaestione, an Domus sacra, & Domus religiosa in praesenti pro invicem accipiantur? *Not.* quod sacer locus secundum Panormit. ad c. *Nemo*, de consec. 2. strictè acceptus, est ille, qui per Episcopum unctione cum oleo sancto consecratur: late acceptus dicitur etiam ille qui per Episcopum benedicitur, vel saltem deputatur ad pios usus; & hoc sensu videntur coincidere in Jure Canonico locus *religiosus*, & *sacer*. Coeterum Orationaria privata non sunt loca sacra, seu Religiosa: quia juxta Gloss. ad Clem. *quia contingit*, de Relig. dom. possunt per aedificatorem in prophanos usus converti; sic Pereyra in Elucidario à n. 1395.

§. I.

An qualibet Domus Religiosa subjecta sit Episcopo?

3019 **Q**uestio procedit de Domo Religiosa non tantum strictè, sed etiam late sumptà, juxta praecedentem num. 32. hoc ipso, quod aliqua Domus religiosa sit intra fines diocesis, aut territorii, quod subest loci illius Ordinario, seu Episcopo, istum habere intentionem, seu praesumptionem potestatis Ordinariae; ac Episcopalis, fundatam in jure super subjectione, nisi ostendat se ab ejus potestate legitime subtractam, seu exemptam, praescriptione, privilegio, &c. haec est communis Doctorum; probatur 1. ex 16. q. 7. c. *omnes Basilica*. 10. ibi: *omnes Basilica*, quae per diversa loca constructae sunt, vel quotidie construuntur, placuit secundum priorum Canonum regulam, ut in ejus Episcopi potestate consistant, in cujus territorio posita sunt; ubi nota Basilicam juxta Alciatum ad Rub. c. de Sacros. Eccles. apud veteres fuisse locum ampliore, publicum, sub tecto, ubi consilia privata, seu negotiationes, judicia, & arbitria confici solebant. Deinde pro regia, seu domo Regis haberi coeptum:

randem pro templo, quod Regis aeterni palatium verè appellatur. Notat Joan. And. in c. *nobis*, de jure patron. *Basilicam* dici templum constructum antequam consecratur: at post consecrationem vocari Ecclesiam, nunc communiter pro templo, vel aede sacra, & Ecclesia supponit, prout etiam accipitur in illo textu.

Probatur 2. ex c. *Cum olim*. 18. de Praescript. ubi cum Episcopus Lucanus apud Sedem Apostolicam, controversiam haberet cum Abbate, & ad fundandam intentionem suam allegaret jus commune, cujus Authoritate universa spiritualia intra diocesim ad ipsum, tanquam Ordinarium spectare censebantur: Abbas autem plura privilegia exemptionis produceret; & aliunde etiam sufficienter ostenderet, quod Monasterium suum super institutionibus, ac destitutionibus Plebani, Clericorum, insuper baptismis, ac poenitentia in culpis levioribus, sepultura, decimarum perceptione, ac divinis officiis celebrandis, tam in plebe, quam in Capellis, excommunicationis, & interdicti sententias ferendo, & absolvendo, praescriptione munitum sit: Innocentius III. Abbatem in his, in quibus praescriptionem contra jus Episcopi non probavit, de praestanda illi subjectione condemnavit; in quibus autem de praescriptione docuit, Abbatem à subjectione Episcopi absolvit; & Episcopo super iisdem perpetuum silentium imposuit; & haec de Ecclesiis secularibus.

De Monasteriis autem, & Ecclesiis Regularium, probatur 1. ex 18. q. 2. c. *Monasteria* 17. ibi: *Monasteria, vel Monachorum disciplina ad eum pertinent Episcopum, in cujus sunt territorio constituta*; ubi expressè mentio fit etiam de Monasteriorum personis, consequenter ipsis quoque Regularibus, seu Religiosis. Probatur 2. ex c. *cum dilectus* 8. h. t. ibi: *si Abbas in exemptionis probatione defecerit, nec legitima se poterit praescriptione tueri (licet probet se ante praedictas sententias appellasse) nihilominus tamen Monasterium judicis Auriensis Ecclesiae subjacere, in cujus est diocesi fundatum*. Similiter eo in probatione appellationis deficiente, *si vobis confiteris de exemptione, vel legitima praescriptione: tam Abbatem,*
quàm

quàm Monasterium ab impetitione Episcopi absolvaris. Ex his juribus deducitur generalis illa regula, quòd jure communi qualibet Monasteria, & Ecclesia alicubi sita ad Episcopos pertineant eo ipso, quòd sunt in diocesi constituta, nisi probetur eas esse exemptas, facit etiam c. De Xenodochiis supra item c. Omnes Basilica 16. q. 7. & c. contra morem, nam jurisdictio Ordinarii per totam diocesim juris præscriptione extendatur, Gail. l. 2. Observ. 62. n. 9. Erasmi à Cochier de jurisd. ordinarii in exemptos, p. 1. q. 8. n. 2.

§. 2.

In quibus consistat hæc Subjectio.

3021 **C**Um ex dictis constet, Monasteria, & Ecclesias tam seculares, quàm regulares, existentes intra diocesim, jure communi subjectas esse Ordinario, seu Episcopo talis loci, quæstio est, ad quæ dicta subjectio se extendat? hæc quæstio resolvitur in c. Constitutus 6. h. t. ubi, cum Episcopus Albanensis contra Abbatem, & fratres Cryptæ in Ecclesia Castri, quod Pauli dicitur, in qua jus patronatus dicto Monasterio recognoscebat, jura Episcopalia pereret, quia sita erat in diocesi Albanensi, & ideo de jure communi ei teneretur respondere in Episcopaliibus; Monasterium autem opponeret, sibi ea jura esse remissa ab ejus Antecessore sub onere certæ pensionis, & se tueri possit legitimâ præscriptione pacificæ possessionis per 40. annos: Pontifex prætensionem Episcopi perpetuum silentium indixit, & Monasterium duntaxat condemnavit ad pensionem persolvendam; quo habetur, quòd Ecclesia sita in diocesi Episcopi, teneatur ei subesse in juribus Episcopaliibus, nisi appareant remissa legitimè.

Idem habetur in c. Cum Venerabilis. 7. eod. ubi, cum Episcopus Sabinensis Ecclesiam S. Angeli affereret ad se tam in spiritualibus quàm in temporalibus pertinere, & pro illis allegaret jus commune, quòd Ecclesias potestati Episcopi in cujus diocesi sunt sitæ, assignat, pro hoc autem publicum instrumentum, in quo continebatur, dictam Ecclesiam Abbati Farbinens. ab. J. Episcopo Sabi-

nensi sub annuâ pensione concessam, sed Abbas proponeret instrumentum prædictum nullius esse fidei propter superlinearem scripturam, & rasuram loco suspecto factam, ubi annotabatur tempus: Pontifex Ecclesiam supradictam Episcopo quidem in spiritualibus (utpote in ejus diocesi constitutam) adjudicavit, illis tantum exceptis, quæ per authentica scripta probarentur esse subtracta, quia verò instrumentum ab Episcopo productum apparebat invalidum, & suspectum, Abbatem & Conventum Farbensem ab impetitione Episcopi quoad temporalia absolvit. Ex his igitur habetur, subjectiorem istam porrigi, seu extendi ad omnia jura Episcopalia, sic, ut Episcopus in illis omnibus jure prætereendere possit subjectiorem in spiritualibus, à quibuslibet Domibus religiosis hoc ipso, quòd intra ipsius Diocesim existant, nisi probent se legitimè exemptas.

Hæc Jura Episcopalia communiter 3022 dicuntur consistere in duplici potestate, jurisdictionis, & legis diocesanae, cujus utrius vim exposuimus lib. 1. decret. à n. 1286. ubi à n. 1287. ostendimus, Regulares jure communi exemptos esse à lege diocesana Episcopi, non autem à lege jurisdictionis, nisi probent, se etiam ab ista specialiter subtractos præscriptione, vel privilegio. Qualiter autem jurisdictioni Ordinariorum subsint quoad punitiorem, si delinquant in loco non exempto? diximus ibid. à n. 1294. ubi etiam exposuimus ea, quæ in hoc moventur ex c. Volentes, de privileg. in 6. & diversis locis Concilii Tridentini, quæ, quia ibi fufius exposita sunt, hic non esse repetenda duximus. Reliqua verò, de approbatione pro audiendis confessionibus; de quarta Episcopali, Cathedralico Subsidio charitativo, & similibus, suis locis à nobis dicta sunt.

Pauca, præterea ex dict. c. constitutus 3023 hic annotanda sunt 1. quòd Episcopus Monasterio, vel Ecclesie sibi, cateroquin subjectæ, possit remittere jura Episcopalia, temento tamen sibi censu aliquo ab illis persolvendo, constat ex ipso textu dict. c. ubi cum in tali casu Monasterio opponeretur, talem remissionem ab Episcopo factam continere